

dovolatelem rajatí. Totéž platí o zprávě obec. úřadu v A. Naproti tomu jiní svědkové zcela určitě udali, že nejen oni sami, nýbrž i nádenníci konali na požadovaných pozemcích těžké práce hospodářské. V témže smyslu zní zpráva obec. úřadu v B. Z toho, co uvedeno, však jde na jevo, že nelze požadovatele pokládati za drobného pachtýře ve smyslu zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Čís. 717.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Pozemky, tvořící fond pro budoucí zřízení farnosti, jsou jměním církevním a podléhají zákonu o zajištění půdy drobným pachtýřům.

(Rozh. ze dne 19. října 1920, R II 328/20.)

Drobní pachtýři domáhali se, by jim byly přiznány do vlastnictví pozemky, jež měly spachtovány od nadačního statku fondu ku zřízení nové fary. Soud první stolice nároku vyhověl, maje za to, že jmění zmíněného fondu jest jměním nadačním ve smyslu § 1 zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům. Rekursní soud nároku pachtýřů neuznal. Důvody: Rekursní soud přisvědčuje prvnímu soudci v tom, že známka nadací, ovšem jen v širším slova smyslu, spočívá právě v tom, že jisté jmění jest věnováno k dosažení vytknutého všeužitečného účelu. Unger a Krainz ještě dodávají, že toto jmění nesmí býti žádnému přenecháno. I když zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům vychází z úvahy, že nadace, která dává do pachtu pozemky, jejich hospodářského užívání nepotřebuje a že účelům nadace stejně poslouží peněžitá náhrada, nutno přece tento zákon jako zákon výjimečný vykládati restriktivně a dle zákonného smyslu slov a nikoliv extensivně. Nadace ve smyslu § 646 obč. zák. záleží v tom, že příjmy jistiny, pozemků nebo práv věnovány jsou všeužitečným ústavům anebo k vydržování jistých osob na věčné časy. To jest výklad nadace dle platného zákona v užším slova smyslu a tím také dán rozdíl mezi nadací a fondem. Fondem jest jmění, kterého jest použití k jistému účelu, kmenové jmění a užitky jsou věnovány ku všeužitečnému účelu. Kdežto nadace jest zřízena na trvalé časy, bude jmění fondu se všemi užitky spotřebováno s plněním účelu, v tomto případě zřízením fary. Spisy místodržitelství a sdělením zemské správy politické jest zjištěno, že ustanoven byl fond ku zřízení fary jako samostatná právnická osoba, jako samostatné účelové jmění politickou zemskou správou, a nikoliv jako nadace, poněvadž k dosažení účelu jeho nejsou věnovány pouze užitky jmění, nýbrž toto jmění samo. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. března 1899, čís. 546 mají politické úřady řešiti otázky, obsahuje-li poslední pořizení radaci či nikoliv. Rekursní soud musil přisvědčiti názoru finanční prokuratury, že slov »Jméni nadační« v § 1 cit. zákona jest použití v užším slova smyslu, že jest třeba přísného restriktivního výkladu těchto slov. Jméni nadační netýká se jmění fondů, a nemá tedy na fondy rozšiřováno býti, takže jen nadace v užším slova smyslu dle § 646 obč. zák. spadá pod ustanovení zákona.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

U jmění nadačního jsou podle § 646 obč. zák. toliko užítky určeny k účelům tam uvedeným, kdežto zůstavitelkou bylo jmění věnováno k tomu účelu, aby bylo vynaloženo ke zřízení nové fary; toto jmění tvoří tudíž samostatný fond, který spotřebován býti má ke zřízení nové fary, tedy k ustavení farní obce. Farní obec tvoří podle § 35 zákona ze 7. května 1874 čís. 50 ř. zák. veškeří ve farním okrsku bydlící katolíci téhož obřadu a podle § 20 cit. zák. přísluší výhradně biskupům, aby se schválením státním farní okrsky změnili nebo fary zřídili, dělili nebo spojili; jmění věnovaného závětí na zřízení nové fary může tudíž býti použito jen církví a jen k tomuto církevnímu účelu, pročež toto účelové jmění je nadačním fondem církevním. Toto jmění arci právě pro svůj účel zachovává svou samostatnost a je právním subjektem a také knihovním vlastníkem, ale tomu je tak i u jiných fondů, ústavů a nadací, jež byly k účelům kultu, vyučování a dobročinnosti určeny a ve smyslu čl. 15 stát. zákl. zákona ze dne 21. prosince 1867, čís. 142 ř. zák. v držbě a užívání církve ponechány. Tento fond je jměním účelovým jako jiné jmění církvi k určitému účelu věnované a proto správa jeho byla ve srozumění s místodržitelstvím převzata biskupským ordinariátem pokud se týče správou jmění filiálního kostela, u něhož nová farnost zřízena býti má, a proto tato správa a účtování vede se odděleně od ostatního jmění církevního. Takové účelové jmění náleží ke jmění církevnímu, důsledkem čehož pozemky k tomuto církevnímu fondu patřící mohou býti ve smyslu § 1 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. a čl. I. zák. ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. jako nemovitosti církevní požadovány. V onom zákoně jsou pozemky církevní a nadační uvedeny bez jakéhokoliv obmezení a v cit. doplňujícím zákoně příkladem: pozemky kostelní, zádušní, farní, obroční a pod. není vyjmenování nemovitostí církevních vyčerpáno, takže není důvodu, aby nemovitosti samostatného fondu církevního nebyly pokládány za nemovitosti církevní. Nelze proto souhlasiti s odchýlným názorem soudu rekursního, který přehlíží, že také účelové jmění (fond) může býti jměním církevním.

Čís. 718.

Prodávatel, jenž pro vzestup cen odepřel plnění, nemůže uplatňovati, že poskytnutá mu dodatečná lhůta k plnění byla nepřiměřeně krátkou.

Bylo-li prodávateli objektivně nemožno, v dodatečné lhůtě ku plnění zboží dodati, ocitá se v prodlení teprve dnem, kdy mu dodati bylo možno. Abstraktní škoda vypočítává se pak dle rozdílu mezi ujednanou cenou a tržní cenou v době, kdy ocitl se prodávatel v prodlení.

(Rozh. ze dne 19. října 1920, Rv II 163/20.)

Sporné strany uzavřely kupní smlouvu na několik vagonů dříví, jež měl žalovaný dodati do konce roku 1917. Dodací lhůta byla několikrát prodloužena, posléze do 1. února 1919 s pohrůžkou, že žalobkyně se bude jinde krýti. Když žalovaný ani v této lhůtě nesplnil, žaloval kupitel o náhradu abstraktní škody. Procesní soud první stolice žalobu za-